

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU-4114-09-02/2011
I/11/012

Lublin, 2 lutego 2012 r.

**Pan
Jan Kowalczyk
Starosta Powiatu Tomaszów Lubelski**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie skontrolowała w Starostwie Powiatowym w Tomaszowie Lubelskim (zwanym dalej „Starostwem”) realizację przez powiat tomaszowski zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2007-2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 20 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Staroście niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie kontrolowaną działalność, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Podstawą pozytywnej oceny było:

- utworzenie przez powiat tomaszowski zintegrowanego i efektywnie działającego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w skład którego wchodziły m.in. dwie jednostki organizacyjne powiatu: Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Tyszowcach („Ośrodek” lub „SOW”) oraz Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Lubelskim („OIK”), realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie; interwencji kryzysowej i udzielania pomocy osobom i rodzinom będącymi ofiarami przemocy. SOW, dysponujący 25 miejscami noclegowymi, zapewniał m.in. schronienie ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia

¹ Dz. U. z 2012, poz. 82

w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie. W badanym okresie z całodobowej pomocy Ośrodka skorzystały 353 osoby. Udzielono 8899 różnorodnych porad, w tym 8415 dla ofiar przemocy w rodzinie. W tym samym okresie, z pomocy OIK skorzystały 1504 osoby, a liczba udzielonych porad wyniosła 6126. Dysponujący 10 miejscami noclegowymi OIK świadczył m.in. całodobowe schronienie dla ofiar przemocy oraz osób i rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych. Z tego typu pomocy skorzystało 70 osób (23 rodziny),

- uchwalenie przez Radę Powiatu dokumentu pn. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Tomaszowskiego na lata 2007-2015” oraz związanego z nim „Programu przeciwdziałania przemocy i wspierania osób w kryzysie w powiecie tomaszowskim na lata 2008 – 2013”. W ramach realizowanego Programu udzielano m.in.: natychmiastowej specjalistycznej pomocy ofiarom przemocy, diagnozowano zjawiska przemocy w rodzinie, opracowano i wdrożono procedury postępowania wobec osób doświadczających przemocy,
- prawidłowe realizowanie przez OIK „Programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie”, którego głównym celem była zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie. Na 78 osób zakwalifikowanych, 49 osób ukończyło program. Koszty realizacji programu wyniosły 61,1 tys. zł.,
- finansowe zabezpieczenie przez Zarząd Powiatu funkcjonowania SOW w okresach nieterminowego przekazywania środków dotacji celowej przez Lubelski Urząd Wojewódzki. W styczniu, lutym i kwietniu 2007 roku Lubelski Urząd Wojewódzki nie przekazał do Starostwa dotacji dla SOW. W miesiącach tych funkcjonowanie Ośrodka zapewnił powiat przekazując na rachunek SOW kwotę 75 tys. zł.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- niedostosowaniu postanowień „Programu przeciwdziałania przemocy i wspierania osób w kryzysie w powiecie tomaszowskim na lata 2008 – 2013” do uregulowań wprowadzonych ustawą z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw²,
- niewyposażeniu SOW w majątek niezbędny do prowadzenia działalności statutowej,
- braku skutecznego nadzoru nad działalnością Ośrodka, skutkiem czego było bezprawne zawarcie przez SOW umów z Domem Pomocy Społecznej w Tyszowcach („DPS”) na najem pomieszczeń oraz bezpodstawne obciążanie SOW opłatami z tytułu sprzedaży wody z ujęcia stanowiącego własność Powiatu.

W przyjętym, Uchwałą Rady Powiatu Nr XIII/141/08 z dnia 23 kwietnia 2008 r., „Programie przeciwdziałania przemocy i wspierania osób w kryzysie w powiecie tomaszowskim na lata 2008 – 2013”, nie uwzględniono zmian wprowadzonych ustawą o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Ponadto, wprowadzone do Programu zadanie pn. „Tworzenie zespołów

² Dz. U. Nr 125, poz. 842

interdyscyplinarnych działających w zakresie zapobiegania i łagodzenia skutków przemocy domowej i innych kryzysów”, stosownie do postanowień art. 6 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie³, należało do kompetencji samorządu gminnego.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Tyszowcach, utworzony przez Radę Powiatu Uchwałą Nr XXXIII/201/06 z dnia 24 października 2006 r., wbrew postanowieniom § 2 Uchwały, nie został wyposażony w niezbędny majątek potrzebny do prowadzenia działalności statutowej. W dniu 31 października 2006 r. Ośrodek wynajął na własne potrzeby od Domu Pomocy Społecznej w Tyszowcach (DPS) pomieszczenia o powierzchni 400 m². Zawarte w latach 2006-2010 pomiędzy dwiema jednostkami budżetowymi powiatu tomaszowskiego (SOW i DPS) trzy umowy najmu były prawnie niedopuszczalne, gdyż jednostki te nie posiadały osobowości prawnej i nie mogły występować w obrocie prawnym jako strony umowy. SOW i DPS reprezentują jedną osobę prawną - Powiat Tomaszowski, co wyklucza zawieranie pomiędzy nimi umów cywilnoprawnych, tj. czynności prawnych dwustronnych.

Poniesione przez SOW w badanym okresie koszty z tytułu wynajmu lokalu, sfinansowane w całości ze środków dotacji celowej budżetu państwa, wyniosły 146,9 tys. zł.

Ponadto, w latach 2007 – I półrocze 2011 r. DPS bezpodstawnie obciążał SOW opłatami z tytułu sprzedaży wody pobranej z ujęcia stanowiącego własność Powiatu. Sprzedaż wody obciążona była stawką podatku VAT 7 %. Do obliczenia wartości sprzedanej wody DPS przyjmował ceny wynikające z taryf stosowanych na terenie Miasta Tyszowce przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o. o. w Tyszowcach. Taryfy te uchwalone zostały przez Radę Miejską w Tyszowcach.

W badanym okresie następował stały wzrost kosztów utrzymania Ośrodka. W 2010 r. koszty te wyniosły 386,8 tys. zł i były o 24,2% wyższe od poniesionych w 2007 r. tj. 311,5 tys. zł. W strukturze kosztów największy wzrost odnotowano na wynagrodzenia osobowe. Koszty te z poziomu 143,1 tys. zł w 2007 r. wzrosły o 36,2% w 2008 r. Analogicznie do roku poprzedniego wzrosły: o 17,3% w 2009 r. i o 3,3% w 2010 r. Dzienny koszt utrzymania w Ośrodku ofiary przemocy w rodzinie, wzrósł z poziomu 52,45 zł w 2007 r. do 72,22 zł w 2010 r. W tym samym okresie zmniejszyła się liczba osób korzystających z całodobowej pomocy Ośrodka z 102 w 2008 r. do 64 w 2010 r.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. przygotowanie i przedłożenie Radzie Powiatu projektu uchwały dotyczącego uaktualnienia „Programu przeciwdziałania przemocy i wspierania osób w kryzysie w powiecie tomaszowskim na lata 2008 – 2013”,
2. zapewnienie zgodnego z prawem korzystania przez SOW z pomieszczeń niezbędnych do realizacji jego zadań,
3. unormowanie zasad zaopatrzenia SOW w wodę.

³ Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Starosty Powiatu Tomaszów Lubelski w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Staroście prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.